

Župa Sv. Petra i Pavla Kašina

Teološka srijeda

28. studenog 2012.

**“Ostao je što je bio,
a uzeo je što nije bio.”**

Rimska liturgija, I. siječnja

I utjelovio se po Duhu Svetom
od Marije Djevice:
i postao čovjekom.

“I utjelovio se po Duhu Svetom...”

- Što je “utjelovljenje”?
 - Divno otajstvo sjedinjenja božanske i ljudske naravi u jednoj božanskoj Osobi, Riječi.
 - Božji je Sin postao tijelom, cjelovitom osobom:
“I Riječ tijelom postala i nastanila se među nama.”
Iv 1, 14
- U Isusu je Bog stvarno postao jedan od nas i tako postao naš brat, ali tako nije prestao istodobno biti Bog i naš Gospodin.

“I utjelovio se po Duhu Svetom...”

- Crkva je dugo nastojala naći način kako bi izrazila odnos između božanstva i čovještva u Isusu Kristu.
- Božanstvo i čovještvo ne stoje jedno nasuprot drugoga, kao da bi Isus dijelom bio Bog, a dijelom čovjek.
- Božanstvo i čovještvo nisu pomiješani.
- Bog nije uzeo samo prividno tijelo (docketizam), nego je zaista postao čovjekom.
- Bog i čovjek nisu u dvije različite osobe (nestorijanizam).
- Čovjek nije utopljen u božanstvo (monofizitizam).

“I utjelovio se po Duhu Svetom...”

- Kalcedonski sabor 431. godine:
 - Dvije naravi “*nepodijeljene i nepomiješane*”
 - “*savršen u božanstvu i savršen u čovještvu*”
 - “*pravi čovjek s razumskom dušom i tijelom*”
 - “*Istobitan Ocu po božanstvu i nama po čovještvu*”
- Isus Krist je pravi Bog i pravi čovjek u dvije naravi, božanskoj i ljudskoj, koje nisu pomiješane, nego ujedinjene u Osobi Riječi.
- Božji je Sin preuzeo tijelo obdareno razumskom ljudskom dušom, no kao Božji Sin imao je prisnu i neposrednu spoznaju Boga, svoga Oca.

“I utjelovio se po Duhu Svetom...”

- Isus ima Božansku i ljudsku volju (bez protivljenja i opiranja slijedi božansku volju, podređena).

“On, trajni lik božji, nije se ljubomorno držao svoje jednakosti s Bogom, nego sam sebe oplijeni uzevši lik sluge i postavši ljudima sličan. Kad postade kao čovjek, ponizi sam sebe postavši poslušan do smrti, i to do smrti na križu.”

Fil 2, 5 - 8

- Riječ je bila Bog i postala pravi čovjek.

“Kada dođe punina vremena, odasla Bog Sina svoga, od žene bi rođen...”

Gal 4, 4

“I utjelovio se po *Duhu Svetom*”

- Duh Božji je prisutan u trenutku začeća.
- Iz Svetog pisma saznajemo da je do utjelovljenja našeg Gospodina došlo kad je po Svetom Duhu začet u utrobi djevice Marije (Lk 1,26-35; Mt 1,17-21).
- Ovdje ništa ne ukazuje da bi to bio neki grčki mit uobičajen u prvom stoljeću po Kristu:
 - ne spominje se brak božanskih bića,
 - nema mitološke verzije izvještaja o rođenju,
 - utjelovljenje je suvereni čin Svetog Duha prikazan trijeznim i jednostavnim jezikom.

“I utjelovio se po *Duhu Svetom*”

- Začće po Duhu Svetom ne smije se pogrešno shvatiti.
- Duh Sveti u Bibliji ne djeluje kao princip rađanja već stvaranja, pa on ne može biti zamjena za ulogu muža u prirodnome nastanku ljudskoga života.
- Tu je bitna razlika Novoga zavjeta u odnosu na poganske mitove, u kojima se iz općenja žena s nekakvim božanstvom rađaju polubogovi ili heroji.

“od Marije Djevice...”

- Bog je s najvećom preciznošću napisao u povijesti "adresu" svojega Sina kako bi ga izdvojio kao Mesiju, Spasitelja čovječanstva, od bilo koga tko je ikad živio na ovom planetu - u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti.
 - Post 3, 15:

“Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene, između roda tvogega i roda njezina: on će ti glavu satirati, a ti ćeš mu vrebati petu.”
 - U cijelome Svetom pismu samo je jedan Čovjek rođen od "sjemena ženina" - svi su drugi rođeni od sjemena muškarčeva.
 - Onaj koji će doći na svijet i razbiti djela Sotone.

“od Marije Djevice...”

- Iz 7, 14:

“Zato, sam će vam Gospodin dati znak: Evo začet će djeвица i roditi sina, i nadjenut će mu ime Emanuel!”

“od Marije Djevice...”

- U prvom poglavlju Lukinog evanđelja susrećemo se s Isusovom majkom Marijom, koja je predstavljena imenom i mjestom boravka, ali je u istom retku dvaput ponovljeno da je djevica (*parthenos*), što cilja na njezinu posebnu ulogu.
- Marijino djevičanstvo Luki je važno kako bi kasnije mogao istaknuti Isusovo čudesno začeće i rođenje.
- NZ o Mariji govori samo u kontekstu Isusa Krista, tako i Luka o njezinom djevičanstvu govori zbog Krista kojeg će roditi.
- Anđelovom najavom da će djevica začeti i roditi sina u teološkome je smislu nešto što daleko nadilazi sve mogućnosti dotadašnjeg iskustva i poimanja u Izraelu.

“od *Marije Djevice...*”

- Začće i rođenje Ivana Krstitelja od neplodne i stare žene Elizabete i starog oca Zaharije djelo je Božje svemogućnosti.
- Marijino djevičansko začće i rođenje je čudesno djelo.
- U rođenju Mesije Isusa na djelu je Božja svemogućnost i sloboda njegova izbora.
- Djevica Marija je posve u službi svoga Sina.
- Njezina uloga u povijesti spasenja je da sva bude za i uz Isusa.

“i postao čovjekom.”

- U slici koju nam prenose evanđelisti mogu se jasno vidjeti karakteristike istinske ljudskosti:

“i postao čovjekom.”

- U slici koju nam prenose evanđelisti mogu se jasno vidjeti karakteristike istinske ljudskosti:
- Isus jede:
“A kada književnici farizejske sljedbe vidješe gdje jede s grešnicima i carinicima, rekoše njegovim učenicima: Zašto jede skupa s carinicima i grešnicima?” Mk 2, 16

“i postao čovjekom.”

- U slici koju nam prenose evanđelisti mogu se jasno vidjeti karakteristike istinske ljudskosti:
- Isus jede:
“A kada književnici farizejske sljedbe vidješe gdje jede s grešnicima i carinicima, rekoše njegovim učenicima: Zašto jede skupa s carinicima i grešnicima?” Mk 2, 16
- Isus spava:
“Najednom se na moru podiže tako velika oluja da valovi gotovo pokriše lađicu. A on je spavao. Tada pristupe učenici k njemu, probudiše ga i rekoše mu: Gospodine, spasi, izgibosmo!” Mt 8, 24-25

“i postao čovjekom.”

- U slici koju nam prenose evanđelisti mogu se jasno vidjeti karakteristike istinske ljudskosti:
- Isus jede:

“A kada književnici farizejske sljedbe vidješe gdje jede s grešnicima i carinicima, rekoše njegovim učenicima: Zašto jede skupa s carinicima i grešnicima?” Mk 2, 16
- Isus spava:

“Najednom se na moru podiže tako velika oluja da valovi gotovo pokriše lađicu. A on je spavao. Tada pristupe učenici k njemu, probudiše ga i rekoše mu: Gospodine, spasi, izgibosmo!” Mt 8, 24-25
- Isus hoda:

“Poslije šest dana uze Isus sa sobom Petra, Jakova i brata mu Ivana i izvede ih nasamo, na visoku goru.” Mt 17, 1

“i postao čovjekom.”

- Isus je umoran:

“Tu bijaše zdenac Jakovljev. I Isus je, umoran od puta, sjedio tako na zdencu. To je bilo oko šestoga sata.” Iv 4, 6

- Isus je poslušan svojim roditeljima:

“Tada siđe s njima, dođe u Nazaret i bijaše im poslušan.” Lk 2, 51

- Isus raste:

“Dijete je raslo i jačalo, napunjajući se milošću... A Isus je napredovao u mudrosti, rastu i milosti ‘pred Bogom i ljudima’.” Lk 2, 40.52

- Isus postavlja pitanja:

“Zar ni vi ne razumijete?” Mk 7, 18

“Vjerujete li da to mogu učiniti?” Mt 9, 28

- Isus je žalostan:

“Tada im reče: ‘Žalosna je duša moja do smrti. Ostanite ovdje i bdijte sa mnom!’ Mt 26, 38

“i postao čovjekom.”

- Isus je kušan:

“Tada Duh odvede Isusa u pustinju da ga napastuje đavao.” Mt 4, 1

- Isus je gladan:

“Postio je četrdeset dana i četrdeset noći i, na kraju, ogladnje.” Mt 4, 2

- Isus je žedan:

“Žedan sam.” Iv 19, 28

- Isus ima prijatelje:

“Isus je ljubio Martu, njezinu sestru i Lazara.” Iv 11, 5

- Isus je svjestan da ga mrze:

*“Vas svijet ne može mrziti, a mene mrzi,
jer ja svjedočim o njemu da su mu djela zla.”* Iv 7, 7

- Isus moli:

“Kad otpusti narod, uspe se na goru, u samoću, da se moli.” Mt 12, 23

“i postao čovjekom.”

- Isus ima vjeru:

“Pisano je: ‘Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi koja izlazi iz usta Božjih.’” Mt 4, 4

- Isus je srdit:

“Tada ih srdito sve naokolo pogleda te, ožalošćen zbog tvrdoće njihova srca, rekne čovjeku: ‘Ispruži ruku!’ On je ispruži i ruka mu ozdravi.” Mk 3, 5

- Isus viče:

“Okolo devetoga sata povika Isus jakim glasom: ‘Eli, Eli! Lema sabakthani!’ – a to znači: Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?” Mt 27, 46

- Isus je radostan:

“U taj isti čas zatitra od veselja u Duhu Svetom te reče: ‘Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, jer si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima...’” Lk 10, 21

“i postao čovjekom.”

- Apostoli su u evanđeljima htjeli da vidimo Isusa kao istinskog čovjeka koji je došao “sličan ljudima”, s iznimkom da “ne okusi grijeha”.
- No i ljudi se prema Isusu ponašaju kao sebi ravnome:
- Smiju mu se:
 - “On im reče: “Nemojte plakati, jer nije umrla, već spava!”
Oni ga ismijavahu, jer su znali da je umrla.” Lk 8, 52-53
- Optužuju Ga:
 - “Dođe Sin Čovječji: on jede i pije, pa vele:
‘Gle izjelice i pijanice, gle prijatelja carinika i grešnika!’ Mt 11, 19
- Rugali su mu se i zlostavljali ga:
 - “Ljudi što su Isusa čuvali rugali su mu se i zlostavljali ga,…” Lk 22, 63

“i postao čovjekom.”

- Predmet njihova prezira i kritike bio je pravi čovjek.
- Kao član vjerske zajednice smatrao je spise SZ-a nadahnutima i autoritativnima.
- Povijesne izvještaje dosljedno je smatrao istinitim i pouzdanim zapisima činjenica.
- Tijekom poučavanja spominjao je SZ-tne likove:
 - Nou: *“Kao što je bilo u Noino vrijeme, tako će biti za dolaska Sina Čovječjega.”* Mt 24, 37
 - Abrahama: *“Abraham, otac vaš, treptio je od radosti u želji da vidi moj Dan.”* Iv 8, 56
 - *“Zaista, kažem vam, na Sudnji dan lakše će biti Sodomi i Gomori nego onom gradu.”* Mt 10, 15
 - Salomona, Iliju, Jonu i mnoge druge događaje i pojedince iz SZ-a.

“i postao čovjekom.”

- Čitav Njegov život kao čovjeka bio je pod utjecajem Njegovog razumijevanja SZ-tnih Pisama kao Božje Riječi.
- U svakoj krizi ili drugom važnom trenutku u Njegovom životu, vidi se da je živio u skladu sa SZ-om, slušajući Božji glas s njegovih stranica.

“i postao čovjekom.”

- Pri ocjenjivanju Isusove ljudske naravi moramo uzeti u obzir jasno svjedočanstvo NZ-a o Njegovom bezgrešnom karakteru.

“Nemamo, naime, nekog velikog svećenika koji ne bi mogao suosjećati s našim slabostima, nego jednoga koji je iskusan u svemu (kao i mi), samo što nije sagriješio.” Heb 4, 15

- Petar, koji je živio s Isusom i koji ga je dobro poznao, toliko da mu je Isus predao prvo mjesto o njemu govori:
“...Krist je trpio za vas i ostavio vam primjer da idete njegovim stopama; on koji ne učini grijeha i u čijim se ustima ne nađe prijevare...” I Pt 2, 21-22
- Ivan govori da *“grijeha u njemu nema”* I Iv 3, 5
- Pavao potvrđuje da On *“ne okusi grijeha”* 2 Kor 5, 21

“i postao čovjekom.”

- Isus je bio “*krv i meso*” (Heb 2, 14), u svemu sličan ljudima.
- Budući da je začet po Duhu Svetome, Njegovo je rođenje bilo natprirodno; anđeo potvrdio Mariji da će “*to čedo i biti sveto*” (Lk 1, 35)
- Isus je uzeo ljudsku narav u njezinom palom stanju, oslabljenu i iskvarenu tijekom četiri tisuće godina grijeha, ali neokaljanu i bez mane.
- Njegova ljudska narav nije odgovarala Adamovoj naravi prije pad u grijeh, niti u svemu Adamovoj naravi poslije pada, jer SP potvrđuje da je Kristova ljudska narav bila bezgrešna.
- Isus je mogao sagriješiti, ali nije htio raskinuti svoju prisnu zajednicu s Ocem.

“*Neka bude tvoja volja!*” Lk 22, 42

“i postao čovjekom.”

- Kristova bezgrešnost nije pitanje samo moralnog savršenstva, nego i temelj Njegove žrtvene smrti.
- Njegova bezgrešnost nije samo izjava o Kristu, nego i o Kristu za nas, našem Spasitelju.
- On je doista kvalificiran da bude grešnicima Gospodin, Otkupitelj i Veliki svećenik.
- Da bi Krist bio u stanju poništiti posljedice grijeha i pomiriti grešnika s Bogom nužna je pretpostavka da je bio svet, bezgrešan.
- Samo je Bog svojom krvlju mogao platiti za naše grijeha, a da bi krvario morao je postati čovjek.
- SZ: Izl (Pasha) i Lev

*“Dakle, ako je tko u Kristu, on je novi stvor;
staro je nestalo, novo je, evo, nastalo.”*

Kor 5, 17

Hvala na pažnji!